

**Japon Merkezi Saklama Kuruluşu JASDEC'in ifte kotasyon için verecegi hizmetten dolayı vergisel bir sorumlulugunun bulunup bulunmadığı**

|                   |                                             |
|-------------------|---------------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                      |
| <b>Kanun</b>      | GELİR VERGİSİ KANUNU                        |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.34.16 .01-125[3- 2014/58]-1740 |
| <b>Tarih</b>      | 30.06.2014                                  |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)**

Sayı : 62030549-125[3-2014/58]-1740

30.06.2014

Konu : Japon Merkezi Saklama Kuruluşu JASDEC'in ifte kotasyon için vereceğı hizmetten dolayı vergisel bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Kurumunuzun;

- Japonya'nın Merkezi Menkul Kıymet Saklama Kuruluşu olarak Tokyo Menkul Kıymetler Borsası'nın (TMKB) da dahil olduğu Japon Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören hisse senetlerinin saklamasını yaptığı, Japonya'da mukim bir şirket olduğu ve Türkiye'de bir daimi temsilci veya işyeri aracılığıyla faaliyette bulunmadığı,

- Türkiye’de ihraç edilecek Türk Borsa Yatırım Fonlarının çifte kotasyonla hem Borsa İstanbul’da hem de Tokyo Menkul Kıymetler Borsası’nda işlem görebilmesini sağlayacak yeni iş modelinde Merkezi Kayıt Kuruluşu’nda havuz hesap (omnibus hesap) açması gerektiği,

- Omnibus hesapta yer alacak Borsa Yatırım Fonu Katılma Belgelerinin (BYF) saklama görevini üstlendiği, bu iş modelinde Türkiye’deki piyasa katılımcısının (Türkiye’de mukim bir aracı kurum) hesaplarında bulunan fonları doğrudan ya da dolaylı olarak açılmış olan Japonya’da mukim piyasa katılımcısı (bir Japon aracı kurum) hesabına transfer edeceği, Türkiye’deki aracı kurumun da bu işleme aracılık edeceği, BYF’ler aynı yatırımcının Japonya’daki hesabına transfer edildiğinde söz konusu menkul kıymetlerin Merkezi Kayıt Kuruluşu’nda yer alan JASDEC hesabının altında tutulacağı

belirtilerek; Türk Vergi Mevzuatı uyarınca, söz konusu iş modeli içinde JASDEC’in vergi mükellefi olup olmayacağı ile yapılacak işlemlerle ilgili olarak vergi tevkifatı sorumluluğunun ve herhangi bir bildirim yükümlülüğünün bulunup bulunmadığı hususlarında bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup, konuya ilişkin Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun Geçici 67 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında,

*" Bankalar ve aracı kurumlar takvim yılının üçer aylık dönemleri itibarıyla;*

*a) Alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark,*

*b) Alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası halinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,*

*c) Menkul kıymetlerin veya diğer sermaye piyasası araçlarının tahsiline aracılık ettikleri dönemsel getirileri (herhangi bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracına bağlı olmayan),*

*d) Aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,*

*Üzerinden % 15 oranında vergi tevkifatı yaparlar. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için bu oran % 0 olarak uygulanır.*

.....

*Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı sahibinin, bu kıymetleri başka bir banka veya aracı kuruma aktarması halinde, söz konusu menkul kıymetlerin alış bedeli ve alış tarihi aktarma yapılan kuruma bildirilir. Aktarmanın başka bir kişi veya kurum adına yapılması halinde, alış bedeli ve alış tarihinin ilgili banka veya aracı kuruma bildirilmesinin yanı sıra işlem Maliye Bakanlığına da bildirilir. Bu bildirimler, başka bir kişi veya kurum adına naklin aynı banka veya aracı kurumun bünyesinde gerçekleştirilmesi veya kıymetin sahibi tarafından fiziken teslim alınması halinde de yapılır.*

hükümleri yer almaktadır.

Anılan maddenin (12) numaralı fıkrasında ise *"Maddede geçen, "banka" kavramı Bankalar Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasını, "aracı kurum" kavramı ise Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan aracı kurumları ifade eder."* hükmüne yer verilmek suretiyle maddede geçen banka ve aracı kurum kavramlarının tanımı yapılmıştır.

Ayrıca, 257 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "2.8. Maliye Bakanlığına yapılacak bildirimler" başlıklı bölümünde, bir menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracının başka bir kişi veya kurum adına nakledilmesi (aynı banka veya aracı kurum nezdinde veya bir başka banka veya aracı kuruma) halinde banka veya aracı kurumun yapılan işlem ile ilgili olarak Maliye Bakanlığına bilgi vermesi gerektiği, ancak menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının müşterilerin talimatıyla mülkiyet devrini öngörecektir şekilde diğer bir müşteri hesabına aktarılması işlemleri alım-satım işlemi kabul edilerek tevkifata tabi tutulacağından, tevkifata tabi tutulan bu işlemlerin ayrıca Maliye Bakanlığına bildirilmesine gerek bulunmadığı açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 13/12/2012 tarihli ve 28496 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ (Seri:IV, No:28)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:IV, No:62)'in 1 inci maddesinde, *"Yabancı merkezi saklama kuruluşlarının MKK nezdinde açtıracakları söz konusu hesaplar hak sahibi bazında izlenmeyebilir. MKK, nezdinde hak sahibi bazında izlenmeyecek şekilde hesap açmayı talep eden yabancı merkezi saklama kuruluşlarına ilişkin başvuruları Kurula iletir. Kurul bu başvuruları ülke bazında değerlendirir."* açıklamalarına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, Japonya Merkezi Menkul Kıymet Saklama Kuruluşu'nun (JASDEC) 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan bir aracı kurum yahut 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan bir banka statüsünde olmaması nedeniyle, Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdindeki global hesabı bünyesinde gerçekleşecek herhangi bir aktarım işlemiyle ilgili olarak Gelir Vergisi Kanununun geçici 67 nci maddesi kapsamında tevkifat yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, JASDEC'in söz konusu global hesapta yer alan fon katılma belgelerinin gerçek hak sahibi yahut lehdarı olmaması nedeniyle bu katılma belgelerinin global hesap bünyesinde gerçekleşecek hareketleri nedeniyle doğabilecek gelir vergisinin mükellefi olması da söz konusu değildir.

Ayrıca, mülkiyetin devrini öngörsün yahut öngörmesin söz konusu global hesap bünyesinde gerçekleşecek aktarım işlemleri ile ilgili olarak JASDEC'in geçici 67 nci madde ile banka ve aracı kurumlara atfedilen herhangi bir bildirim yükümlülüğü de bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, JASDEC'in Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdindeki global hesabı bünyesinde gerçekleşen mülkiyetin devrini öngören aktarım işlemlerine tevkifatla yükümlü olan bir banka veya aracı kurumun aracılık etmesi halinde geçici 67 nci madde kapsamında doğabilecek tevkifat yükümlülüğü söz konusu banka ve aracı kurumlarca yerine getirilecektir. Bahsi geçen işlemlerin bir banka veya aracı kurum aracılığı olmaksızın gerçekleştirilmesi halinde ise bu işlemlerden doğacak gelir, geliri elde eden kişilerin mükellefiyet türüne ilişkin mevzuat hükümleri çerçevesinde beyan yoluyla vergilendirilebilecektir. Diğer taraftan, mülkiyetin devrini öngörmeyen aktarım işlemleri ile ilgili olarak doğabilecek bildirim yükümlülüğünün de işlemlere aracılık eden banka ve aracı kurumlarca yerine getirilmesi gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026